

מצוות – הרמח"ל – חלק ד'

הרמח"ל מבאר שלא רק מעשים ומצוות יש לאדם בעבודת ה' אלא גם לרגש האדם תפקיד חשוב:

"והנה ממה שצריך שיגביר האדם בעצמו, הוא האהבה והיראה לבוראו יתברך. והיינו שיהיה מתבונן על גודל רוממותו יתברך, ועוצם שפלות האדם, וכניע עצמו לפניו יתברך, ויבוש מרוממותו. ויהיה חושק ומתאוה להיות מן העובדים לפניו, להתהלל בתהלתו ולהשתבח בגדולתו. כי אלה הם אמצעיים חזקים המתקרבים האדם אל בוראו, המזככים את חשך החומר ומזהירים זהרי הנשמה, ומעלים את האדם מעילוי לעילוי עד שישג קרבתו יתברך..."

ובכל אלה הענינים לא די מה שקונה האדם בעצמו מעלה ושלמות, אלא שמציאות הבריאה כלה בכללה ובפרטה מתעלה ומשתלם...

ואולם סבת כל מצבי האדם חשכתו ובהירותו, הנה היא הארת פניו יתברך אליו, או התעלמו ממנו... כי הנה כל מה שהאדון ברוך הוא מאיר פניו, מתרבה הזוך והשלמות במי שהגיע לו הארתו, וכפי שיעור ההארה כך הוא שיעור השלימות והזוך הנמשך ממנה, והפך זה, ההעלם. ואמנם האדון ברוך הוא מאיר תמיד למי שיתקרב אליו, ואין מניעת טוב מצדו כלל, אלא מי שלא יתקרב אליו יחסר הארתו, והמניעה מצד המקבל לא מצד המשפיע. והנה גזרה החכמה העליונה, שהעושה אותם הענינים שצוה, דהיינו כלל כל המצות כלן... בכל מעשה מהן שיעשה, יהיה מתקרב על ידו מדריגה מה ממדריגות הקרובה אליו יתברך, ותגיע לו על ידי זה מדריגה מה ממדריגות הארת פניו, כפי הקרובה שנתקרב לו, ויתעצם בו מדריגה מן השלימות, שהיא תולדת מדריגת ההארה ההיא, והפך זה העבירות, כל מעשה מהן שיעשה האדם ח"ו, הנה יתרחק על ידו ממנו יתברך מדריגה מה, ויתוסף עליו על ידי זה מדריגה ממדריגות העלם הארתו, יתברך והסתר פניו, ויתעצם בו על ידי זה מדריגה מן החסרון שהיא תולדת מדריגת ההעלם ההוא.

נמצא לפי כל מה שהקדמנו, שהכונה באמת בכל המצות תהיה אליו יתברך, להתקרב לו וליאור באור פניו. והמניעה מן העבירות, להמלט מן ההתרחק ממנו, וזה התכלית האמיתי שבהן. אך הענינים בפרט יש בהם עומק גדול, כפי פרטי עניני האדם והבריאה"

(דרך השם חלק א פרק ד ח-יא)

לרגש תפקיד חשוב בעבודת האדם. האהבה והיראה, הרצון להדבק בקב"ה תמיד והכנעת האדם מול הקב"ה, מקרבים את האדם אל הקב"ה, אל אור פני ה'.